

[Socialministeren.]

må blive gjort til genstand for en velvillig behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg tillader mig herved for det høje ting at fremsætte forslag til lov om projektering m. v. af en nord-sydgående motorvej i Jylland med forskellige tilsluttende vejforbindelser.

Motorvejen op igennem Jylland hører til de meget store investeringer, hvis man vil betragte den som et enkelt arbejde. Med priser fra 1960 var hele strækningen fra den tyske grænse til Limfjordens nordre side anslået til ca. 1.120 mill. kr. Imidlertid kan hele dette anlæg jo ikke udføres på én gang, og motorvejens anlæg må ses på baggrund af de ellers betydelige vejarbejder, der måtte udføres på vedkommende hovedlandeveisstrækninger. Alligevel er det naturligt, at dette projekt i vejplanlægningen må vurderes i sin helhed og har måttet underkastes en omfattende prøvelse fra ministeriets side — jeg kan her særlig henvide til vejdirektoratets omfattende rapport fra 1962. Det er ligeledes helt naturligt, at sagen har vakt betydelig interesse hos offentligheden, særlig i Jylland. Forskellige synspunkter var allerede fremført offentligt, inden vejdirektoratet udarbejdede rapporten, hvilket gjorde det naturligt i undersøgelsen at inddrage en række alternativer til linjeføringen, herunder den af professor Humlum foreslåede linje. Man kan vist sige, at der ikke siden er fremkommet tanker på dette felt, der principielt opstiller nye alternativer. Som det vil være de ærede medlemmer bekendt, blev rapporten offentliggjort og rundsendt til amts- og bykommuner i hele Jylland. Det er i en sådan sag efter ministeriets opfattelse betydningsfuldt, at såvel offentligheden som de forskellige lokale myndigheder i god tid får lejlighed til at gøre rede for deres opfattelse og interesser.

Desværre er det jo således, at der ikke kan siges at være enighed om den rette løsning af denne opgave inden for hele det jyske område.

Det er vel naturligt, at der i de længere fra østkysten beliggende områder umiddelbart er sympati for at få motorvejen mere mod vest, men det gælder i denne sag ikke så meget blot følelser som en nøgtern vurde-

ring af de forskellige interessers økonomiske og trafikale styrke. Det må dog være en fælles interesse for hele Jylland, at motorvejsnettet kan udstrækkes også til Jylland, og så må man finde sig i, at de mindre betydelige interesser i linjens placering viger for de større. Desværre tror jeg, det i denne sag kan blive vanskeligt at nå til en afgørelse, der forener de forskellige synspunkter, f. eks. et kompromis, der i princippet lægger linjen midt mellem de forskellige forslag. Det er sjældent behageligt at sætte sig mellem to stole, og i denne sag kan en sådan kompromisløsning blive særdeles kostbar og u hensigtsmæssig for udviklingen af trafikforholdene i Jylland.

Det var måske ønskeligt, om man kunne se tiden an i håbet om større almindelig tilslutning til motorvejslinjen, måske når større afklaring er nået med hensyn til mål og virkemuligheder for en mere konkret landsplanpolitik. Imidlertid tillader forholdene ikke dette. Trafikudviklingen i Jylland er blevet så stærk, at navnlig den mest trafikerede nord-sydgående hovedforbindelse, hovedlandevej A 10, allerede i dag på mange strækninger er utilfredsstillende. Disse forhold vil med den fortsatte trafikstigning, vi må forudse, hurtigt forværres. Jeg tror ikke, nogen anden gennemgående fjerntrafikåre i Jylland frembyder så mange trafikalt og sikkerhedsmæssigt utilfredsstillende strækninger som netop hovedlandevej A 10. Der-til kommer, at det efter min opfattelse er påkrævet at have de vigtigste jyske trafikforbindelser til og fra Lille-Bælt forbedret ganske væsentligt, forinden en kommende Store-Bæltbro tages i brug. Det er også meget væsentligt for fremme af by- og egnsplanerne i de pågældende egne, at motorvejens linjeføring snarest kan fastlægges. Jeg mener derfor, at meget stærke grunde taler for, at vi nu tager principiel stilling til dette spørgsmål.

I denne forbindelse vil jeg fremhæve, at spørgsmålet om den jyske motorvej ikke kan betragtes isoleret. Der må tages hensyn til forbindelser med motorvejsnettet på øerne og, som jeg nævnte, til en kommende Store-Bæltbro; dette er vel en selvfølge. Men hvad jeg særlig vil fremhæve, er samspillet med det øvrige jyske vejnet, først og fremmest hovedlandevejsnettet. Vi kan økonomisk ikke overkomme at bygge egent-

[Ministeren for offentlige arbejder.]

lige motorveje til så forfærdelig mange forskellige lokaliteter, og trafikken på motorvejen kommer fra eller skal videre ad det øvrige vejnet. Motorvejen i Jylland kan derfor kun ses som et led i vejplanlægningen for hele Jylland. Langt de fleste opgaver for fjerntrafikken i Jylland må under alle omstændigheder løses af det almindelige hovedlandevejsnet, som nu for den ganske overvejende del er bestemt ved klassificeringen i henhold til vejbestyrelseslovens § 7. At dette net så igen må suppleres med tilfredsstillende landeveje, vigtige bygader og mere lokale kommuneveje, er et forhold, jeg næppe behøver at komme nærmere ind på. I ministeriets overvejelser er der, som det vil fremgå af bemærkningerne, lagt overordentlig megen vægt på, at vejplanerne må tilsikre hele det jyske område tilfredsstillende forbindelser for fjerntrafikken.

Til slut skal jeg igen vende tilbage til økonomien. Vi er inde i en periode — det er erkendt fra alle sider — hvor udviklingen stiller overordentlige krav til store investeringer, ikke alene til trafikformål, men også i mange andre henseender. Vi må derfor i vejudbygningen søge bedst muligt at forene kravene til de på kort sigt nødvendige forbedringer med hensyntagen til den noget fjernere fremtid. Det vil vise sig særdeles uøkonomisk ikke at tage hensyn til begge forhold. Vi kan derfor ikke tillade os at bygge en motorvej, som kun i en fjernere fremtid vil få den tilstrækkelige trafik — hvis man nu kunne påvise en sådan linje — mens vi samtidig må afse beløb af samme størrelsesorden på den i dag mest trafikerede nord-sydgående forbindelse, A 10. Det vil efter min opfattelse heller ikke være rigtigt at nøjes med en sådan udbygning af A 10 til større kapacitet. Det vil hverken i trafikal eller sikkerhedsmæssig henseende kunne blive en tilfredsstillende løsning, og vi skyder dermed unødigt den effektive forbedring af trafikforholdene, som en motorvej indebærer, langt ud i uvis fremtid.

Jeg vil gerne fremhæve en anden, man kan også sige økonomisk betragtning, som man fra ministeriets side må lægge vægt på, nemlig den, at hvis man nu beslutter sig til anlæg af en motorvej med en bekostning af mange hundrede mill. kr., så må denne vej placeres således, at så mange trafikanter

som muligt kommer til at nyde godt af motorvejens særlige trafikale og sikkerhedsmæssige fordele.

Som omtalt er det først og fremmest en bemyndigelse til projektering i en vis hovedlinje, der nu søges, ikke til selve anlægget af vejen. Det er klart, at denne videre tekniske behandling, hvorunder der naturligvis også vil blive forhandlet med de lokale myndigheder, fredningsautoriteterne m. m., vil kunne medføre visse ændringer, men disse vil der i så fald blive lejlighed for folketinget til at bedømme, når der fremsættes lovforslag om anlæg af de forskellige strækninger af motorvejen.

I overensstemmelse med bestemmelserne i hovedlandevejsloven har forslaget været forelagt vejnævnet. Et flertal af nævnets medlemmer kunne anbefale forslaget, medens den ene af Købstadforeningens repræsentanter i nævnet ikke kunne anbefale lovforslagets fremsættelse, idet han måtte henholde sig til den som bilag 4 til lovforslaget optrykte henvendelse af april 1964 til regering og folketing. Et medlem fandt som medlem af folketinget ikke at burde tage stilling til forslaget ved behandlingen i nævnet.

Idet jeg i øvrigt skal tillade mig at henviser til de udførlige bemærkninger, der også indeholder redegørelse for de med de lokale myndigheder i området og andre førte forhandlinger, skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling. Så vidt jeg ved, tog det i forrige århundrede omtrent 17 år, inden de forskellige forslag om den jyske længdebane var endeligt behandlet i rigsdagen. Jeg håber, at behandlingen nu i dette høje ting trods de divergerende anskuelser, der har været fremsat om denne sag, vil kunne få et noget hurtigere forløb; vigtige grunde taler, som jeg allerede har nævnt, derfor.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Knud Bro, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et den 2. d. m. anmeldt forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Bro): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om en nærmere kontakt mellem